

HEILIVÁGUR VIÐ KANNABIS

VÁNALIG PRÓGV

Tað eru eingi sannførandi prógv fyri, at heilivágur við kannabis hevur nakran serligan týðning. Tvørtur ímóti er tað væl prógvað, at heilivágur við kannabis kann hava álvarslig hjáárin, siga Landslæknin og Landsapotekarin

Fáa neyvan betri atgongd til kannabis-heilivág í Føroyum

Arbeiðið at lata sjúklingar í Føroyum fáa betri atgongd til heilivág við kannabis, hevur fingið eitt álvarsligt skot fyri bógvin, tí serkunnleikin vendir tummilin niður

Áki Bertholdsen

Sjúklingar í Føroyum skulu ikki vænta sær at fáa betri atgongd heilivág við kannabis í.

Tað er greitt eftir at Landslæknin og landsapotekarin hava sagt sína meining um spurningin.

Í einum tilmæli til Heilsu-málaráðið siga teir báðir nevniliga, at tað er ongin orsök til at broyta manna-gongdina sum nú er.

Spurningurin um at geva sjúklingum í Føroyum við ávísingum sjúkum, frælsari at-gongd til heilivág við kannabis, verður javnan tikin fram í Føroyum.

Serliga áhugaður hevur Jenis av Rana verið. Hann er bæði lógtingsmaður fyri Miðflokkinn og kommunu-læknin, og hann hevur strongt á myndugleikarnar um at fáa eina skipan í verk í Føroyum, har kommunulæknar fáa heimild at geva sjúklingum við ávísingum sjúkum, viðger við heilivági við kannabis.

Næsta ár fara tey undir eina slíka roynd í Danmark og Jenis av Rana hevur strongt á Sirið Stenberg, landstýriskvinnu í heilsu-

málum, um at krækja Føroyar upp í hesar royndirnar.

Sirið Stenberg hevur alla tíðina sagt, at hon tekur onga avgerð, fyrr enn hon hevur fingið eitt tilmæli um spurningin frá serkunnleikanum á økinum, sum er Landsapotekarin og Landslæknin.

Tað tilmæli hevur hon fingið, men hjá teimum, sum vilja hava meiri heilivág við kannabis til Føroya, er tilmæli eitt vónbrot, tí Landslæknin og Landsapotekarin mæla frá at broyta skipanina sum nú er.

Ongin hevur biðið um broytingar

Teir báðir, Henrik L. Hansen, landslæknin, og Hjalti Gunnarstein, landsapotekari, vísa á, at yvirlæknar á Landsjúkrahúsinum kunnu longu sum er, geva sjúklingum ávísing sløg av heilivági við kannabis í.

Í hesum sambandi hava ávísir yvirlæknar á Landsjúkrahúsinum fingið loyvi frá landslækninum at geva sjúklingum kannabis-heilivág.

Tað verður givið sjúklingum við sklerosu kannabis-

heilivág við fyri krampar, umframt at sjúklingar við krabbameini kunnu fáa heilivág við kannabis fyri kvalma og pínu.

Men yvirlæknar kunnu eisini fáa loyvi til at geva ávísingum sjúklingum annan heilivág við kannabis enn tann, sum longu nú er skrásettur.

Og teir leggja afturat, at ongin hevur kunnað teir um, at tørvur er at broyta hesa manna-gongdina.

Ein avgerandi munur

Í summum kannabis heilivági eru tey rúsandi evini, kannabinol, tikin burtur úr, so at heilivágurin ikki er rúsandi. Tað merkir, at bara kannabidiol eftir í heiliváginum.

Landslæknin og Landsapotekarin vísa á, at kannabidiol er ikki rúsandi og tað er tann stóri munurin á kannabis-heilivági við kannabidiol, og á øllum øðrum kannabis heilivági, sum er rúsandi, og sum sostatt eisini er turvelvandi.

Teir vísa eisini á, at enn hevur einki land í heiminum góðkent, at rátt kannabis verður brúkt sum heilivágur,

og tískil eru heldur eingi vísindalig prógv fyri at tað hjálpir. Og heilivágsráðið í Danmark heldur somuleiðis, at tað er ikki vísindaligt grundarlag fyri at geva loyvi til, at rátt kannabis kann gevast sum heilivágur.

Tvørtur ímóti er tað væl prógvað, at tað er heilsuskaðiligt at taka kannabis í longri tíð. Tað elvir eisini til álvarsligar heilsuskaðar.

Hinvegin vísa nýggjar, og umfatandi, vísindaligar kanningar í USA, at tað eru rætttiliga fáar sjúkur, og fáar stöður, har fullgóð prógv eru fyri, at kannabis-heilivágur hjálpir. Eitt nú er ein av niðurstøðunum, at tað eru ongi, ella í hvussu so er ikki nøktandi, prógv fyri, at kannabis hjálpir sjúklingum við krabbameini og skizofreni, nakað sum helst.

Eisini danska Heilivágsráðið vísir á, at granskingin á økinum er avmarkað og niðurstøðan er, at sum heild eru ikki nøktandi prógv fyri, at nakað serligt gagn er í kannabis-heilivági.

Avmarkað tal av sjúklingum

Annars hevur Fólkingið nú

samtíkt, at í Danmark skulu tey fara undir royndir við kannabis-heilivági næsta ár.

– Men av tí tað ikki eru nøktandi prógv fyri, hvussu stórt gagn er í tí, er tað eisini ein partur av politisku semjuni í Fólkinginum, at vanligur heilivágur skal vera royndur áðrenn farið verður undir at brúka kannabis-heilivág.

Annars er niðurstøðan hjá danska heilivágsráðnum, at heilivágur við kannabis kann verða givið sjúklingum við sklerosu. Sjúklingar, sum eru lammaðir, og hava krampa-herðindi, kunnu eisini fáa kannabis-heilivág. Og somuleiðis kann heilivágurin gevast fyri varandi pínu, eitt nú hjá sjúklingum við krabbameini, har vanligur heilivágur ikki virkar. Og at enda heldur Heilivágsráðið í Danmark, at sjúklingar, sum hava kvalma av kemoterapi, kunnu fáa kannabis-heilivág, tá ið vanligur heilivágur ikki hjálpir.

– Sostatt er tað bara eitt rætttiliga avmarkað tal av sjúklingum í Danmark, sum vera við í hesi royndini við kannabis-heilivági, siga Landslæknin og Landsapotekarin.

Ongin grund til broyting

Niðurstøðan hjá Landslækninum og Landsdjóralækninum, er, at tað ikki eru fullgóð prógv fyri, at viðger við kannabis-heilivág hevur nakran serligan týðning í sjúklingaviðgerð. Hinvegin er niðurstøðan eisini, at viðgerð við kannabis-heilivági kann hava álvarslig hjáárin við sær.

Og teir vísa samstundis á, at longu sum er, eru tað fleiri møguleikar fyri at geva sjúklingum í Føroyum heilivág við Kannabis. Og koma fleiri sløg av kannabis-heilivági fram, har nøktandi prógv eru fyri, at tey hjálpa, kunnu tey eisini verða tikin í nýtslu Føroyum, siga Landslæknin og Landsapotekarin.

Tí halda teir, at í løtuni er tørvurin á kannabis-heilivági, nøktaður í Føroyum. Og hóast tey nú fara undir eina royndarverkætlan í Danmark við kannabis-heilivági, halda Landslæknin og Landsapotekarin ikki, at tað er nøkur orsök til at fara undir eina slíka roynd í Føroyum eisini.